

Statens apotekklagenemnd - HPN-2010-178

Myndighet	Statens apotekklagenemnd - Vedtak.
Dato	2010-12-16
Doknr/publisert	HPN-2010-178
Stikkord	Klage over avslag på søknad om drift av V apotek som filial under W apotek, jf apotekloven § 3-4.
Sammendrag	Filialapotek. Legemiddelverkets vedtak ble stadfestet. Nemnda kom til at vilkårene for å opprette filialapotek ikke var oppfylt. For å opprette filialapotek må søkeren godtgjøre både at det ikke har latt seg gjøre å ansette en kvalifisert driftskonsesjonær/apoteker og at apoteket skal tilby apotek tjenester som stedets befolkning ikke kan skaffe seg på annen måte uten urimelig kostnad eller ulempe. I denne saken viste det seg etter at Legemiddelverket hadde avslått søknaden var det mulig å ansette en kvalifisert apoteker, og apoteket var i drift som alminnelig hovedapotek. Vilråene for filialstatus var da ikke oppfylt. Nemnda bemerket likevel at heller ikke det andre vilkåret var oppfylt, og viste til at femten kilometer lengre reise til apotek på et sted der det går buss, ikke kunne anses å innebære en urimelig kostnad eller ulempe for befolkningen. I filialapotek kan sikkerhet og kvalitet bli dårligere ved at man ikke har så kvalifisert personale som ved ordinære apotek. Av den grunn bør man ikke tillate filialapotek uten at det er helt nødvendig for å gi befolkningen tilgang til apotek tjenester.
Saksgang	Saksnummer: 10/178.
Parter	Klager: A AS og B.
Forfatter	Hans Hugo Kristoffersen, Marte Kvittum Tangen, Kristel Heyerdahl, Asbjørn Nordal, Inge Kjønneksen, Atle Larsen.

Saken gjelder: Klage over avslag på søknad om drift av V apotek som filial under W apotek, jf apotekloven § 3-4.

Sakens bakgrunn: A AS og B søkte 19. juli 2010 om utvidelse av Bs driftskonsesjon for W apotek til også å omfatte V apotek som filial. A har apotekkonsesjon for begge apotekene. W apotek ligger i X sentrum. V apotek skulle etableres som nytt apotek i Y i V kommune. Det nye apoteket skulle bestyres av reseptar C som tidligere har vært bestyrer ved andre apotek.

V kommune ligger på Z, har ca 6200 innbyggere og et spredt bosettingsmønster. Det finnes ikke annet apotek i V kommune. Fra Y til nærmeste apotek, på R i S kommune, er det ca 14 km. Fra Y til X er det ca 30 km.

Statens legemiddelverk (Legemiddelverket) avslo 19. august 2010 søknaden. De mente det ikke var godtgjort at apoteket skulle tilby apotek tjenester som stedets befolkning ikke kunne skaffe seg på annen måte. Verken avstanden til nærmeste apotek eller busstilbudet var av en slik art at det medførte særlig kostnad eller ulempe for befolkningen å få tilgang til apotek tjenester, jf. apotekloven § 3-4 bokstav b.

Vedtaket ble påklaget 30. august 2010. Legemiddelverket opprettholdt sitt vedtak og oversendte 1. oktober 2010 saken til Apotekklagenemnda.

Klageren har anført at Legemiddelverket i for liten grad har tatt hensyn til den betydelige ulempe mangelen på apotek utgjør for innbyggerne i V.

V kommune har spredt bosetning og selv om avstanden mellom Y og R er ca 15 km bor mange av innbyggerne i betydelig lengre avstand til apotekene i S kommune. Med en apoteketablering på V får omtrent alle redusert sin reisetid med minst 30 km pr apotekbesøk og mange får ubetydelig avstand til apotek.

Det finnes husstander i Norge som har enda lengre reiseavstand til sitt apotek enn avstanden mellom V og R, men klageren mener dette er irrelevant. Det overveiende flertall av befolkningen har kortere avstand.

Y utgjør et trafikknutepunkt for busstrafikken i V og en må skifte buss her for å nå de fleste andre tettstedene i kommunen. Selv om avgangene mellom Y og R går omtrent hver time, må det påregnes langt mer tid for de som må benytte tilknytningsrutene.

Fire av kommunens fem fastleger og en turnuslege har sin praksis i V senter på Y og det samme har kommunens to tannleger.

For å supplere busstilbudet har kommunen etablert en tilbringerordning til V senter. Mange, og spesielt eldre, vil kunne benytte denne til både lege og apotek. Denne vil også bistå ved hjemkjøring av voluminøse varer, for eksempel inkontinensutstyr.

V apotek vil ikke ha noen fremstilling av legemidler eller andre spesielt krevende farmasøytiske arbeidsoppgaver. Klageren mener den kvalitetsforskjellen som kan tenkes mellom et slikt apotek drevet av en reseptar med ledererfaring og en farmasøytisk kandidat er av akademisk interesse. Denne teoretiske kvalitetsforskjellen bør være underordnet den store forbedringen innbyggerne vil få i sitt apotektilbud.

Klageren mener det har vært vanlig praksis at filialstatus blir tilstått dersom det bare er ett apotek i kommunen. Videre mener klageren legemiddelverket legger mye strengere kriterier til grunn for å innvilge filialstatus til nyopprettede apotek i forhold til apotek som allerede er etablert. I realiteten blir det ikke gitt filialstatus til nyopprettede apotek. Denne praksis er ikke gjort kjent. En slik praksis innebærer etter klagerens syn usaklig forskjellsbehandling mellom nyopprettede og etablerte apotek og er ikke hjemlet i apotekloven.

Klageren har vedlagt brev av 30. august 2010 fra fungerende ordfører og tiltakssjef i V kommune til støtte for etableringen av apotek.

Klageren har også sendt nemnda brev av 6. desember 2010.

Statens legemiddelverk har ved oversendelsen til nemnda ikke funnet grunn til å endre sitt vedtak. Det fremkommer i klagen ikke nye argumenter som skulle føre til en annen vurdering. I klagen er det vist til at Legemiddelverket i telefonsamtale skal ha opplyst at «det i realiteten ikke ble gitt filialstatus til nyopprettet apotek». Denne praksis er begrunnet i at hovedregelen i apoteklovgivningen er at ethvert apotek skal være et hovedapotek.

Legemiddelverket opplyser at B den 6. september 2010 fikk driftskonsesjon til V apotek. Per i dag er derfor heller ikke kravet i apotekloven § 3-4 bokstav a oppfylt.

Nemndas bemerkninger:

Spørsmålet for nemnda er om vilkårene i apotekloven § 3-4 er oppfylt, slik at V apotek kan gis status som filialapotek.

Vilkårene i apotekloven § 3-4 a og b er kumulative, og begge må være oppfylt hvis det skal være grunnlag for å opprette filialstaus. Således må søkeren godtgjøre både at det ikke har latt seg gjøre å ansette en kvalifisert driftskonsesjonær/apoteker og at apoteket tilbyr apotek tjenester som stedets befolkning ikke kan skaffe seg på annen måte uten urimelig kostnad eller ulempe.

Når B nå har fått driftskonsesjon for V apotek, som alminnelig hovedapotek, har det latt seg gjøre å skaffe kvalifisert apoteker, og det er ikke grunnlag for å innvilge filialstatus for V apotek.

Nemnda finner det imidlertid hensiktsmessig å kommentere klagerens anførsler knyttet til § 3-4 b noe nærmere selv om vilkårene i bokstav a ikke er oppfylt.

Nemnda kan ikke se at V apotek tilbyr apotek tjenester som stedets befolkning ikke kan skaffe seg andre steder uten urimelig kostnad eller ulempe. Adgangen til å gi et hovedapotek utvidet driftekonsesjon til også å omfatte et filialapotek er primært begrunnet i *»distriktsbefolkningens tilgang til apotek tjenester»*, jf Ot.prp.nr.29 (1989-1999). V apotek på Y ligger ca 14-15 kilometer fra R der det er flere apotek. Femten kilometer lenger reise på et sted der det går buss kan, etter nemndas syn, ikke anses å innebære en urimelig kostnad eller ulempe. I filialapotek kan sikkerhet og kvalitet bli dårligere ved at man der ikke har så kvalifisert personale som ordinære apotek. Ved et filialapotek kan kravet til lederens utdanning senkes fra universitetsutdannet cand.pharm. til høyskoleutdannet reseptar og det er ikke samme krav til farmasøytisk praksis etter eksamen, se apotekloven § 3-2. Etter nemndas syn bør man av den grunn ikke tillate filialapotek uten at det er helt nødvendig for å gi befolkningen tilgang til apotek tjenester. Av lovens forarbeider fremgår for øvrig at filialstatus kun er ment å være en midlertidig løsning, til en kvalifisert cand.pharm. lar seg ansette.

Unntak fra § 3-4 bokstav b første punktum kan tenkes i særlige tilfelle, jf andre punktum. Denne saken representerer etter nemndas syn ikke et særlig tilfelle.

Vilkårene i apotekloven § 3-4 bokstav b anses etter dette ikke oppfylt.

Til klagerens anførsel om usaklig forskjellsbehandling mellom nyopprettede og etablerte apotek, vil nemnda vise til at det i apotekloven § 3-4 annet ledd er uttalt at kravene i første ledd bokstav a og b ikke gjelder hvis apoteket på søknadstidspunktet er i drift som filialapotek.

Klagen har ikke ført frem og det påklagede vedtak stadfestes.

Vedtaket er enstemmig.

Konklusjon:

Statens legemiddelverks vedtak av 19. august 2010 stadfestes.